

NOZ čili SOS

Budím se s podivně neblahým pocitem, že něco není v pořádku. Chvilku přemýšlím a mám to. Následky silvestrovského hýření se pomalu vypaňují a můj mozek začíná vibrovat pod silou varovných signálů, že nastal den D, jehož jsem se obával. Nevyhnutelné se stalo skutečností, vše je jinak, nic už nebude jako dřív! Musím se s tím rychle vyrovnat a především tomu čelit. Je 1. leden 2014!!! Magické to datum pro všechny občany země české a pro právníky zvláště! Nový občanský zákoník aneb NOZ nabyl právě účinnosti! Stalo se tak o půlnoci, právě v okamžiku velkých přípitků, nespitelných předsevzetí a bouřlivého rachotu ohňostrojí.

Naposledy se protahuji v posteli a doufám, že do nového roku vykročím správnou nohou, tím spíše, že věřím na rčení „jak na Nový rok, tak po celý rok“. Avšak běda, první postelová pochybnost se vynořuje téměř okamžitě. Mám vůbec nějaký účet o jejím zakoupení nebo třeba dokonce smlouvu o jejím pořízení? Ne že bych se podobnými úvahami normálně trápil, ale když je vše jinak, musím začít s rekapitulací svých statků co nejrychleji. Co kdyby se náhodou zjevil ve dveřích exekutor a chtěl mně postel zabavit, jak se asi budu bránit? Kdybych si alespoň vzpomněl, kde jsme ji koupili, moje evidence však není dokonalá a odpovídá úrovni paměti. Takže mi nezbývá než si přiznat, že bych s tím absolutním majetkovým právem asi příliš neuspěl. Pak mě však napadne – vždyť tu máme držbu! Nemusím tedy propadat panice, jsem přece držitelem nábytku, na němž se ještě stále rozvaluji, protože vykonávám právo pro sebe! Přitom nabytí práva držby je tak snadné, stačí se jí ujmout svou mocí. Takže pokud na posteli ležím, tak jsem si ji zabral a budu ji držet tak dlouho, dokud mi ji někdo nesebere. Aspoň v něčem se zdá být jasno. Zřejmě budu i řádným držitelem, protože nevím o nikom, kdo by mou postel držel přede mnou, resp. v ní lehával, a pokud věřím, že mi náleží právo v ní spát, ba se dokonce i jen povalovat, nebude snad o poctivosti mé držby pochyb. Pravá bude jis-

tě také, na levé spí má manželka. Tedy na levé z pohledu od nohou, pokud byste se dívali od hlavy, tak na pravé.

A propos manželka, to je také oříšek. Má stejné obydlí jako já, protože má i stejnou rodinnou domácnost se mnou. Navíc má i stejnou postel, ale vlastní, takže je rovněž zřejmě její držitelkou. Ovšem tím, že není právnička, vzniká riziko, že si ještě nestačila přečíst veškerá ustanovení NOZ, a tak se klidně může stát, že se naše společné bydlení pro mě stane nesnesitelným z důvodu v lepším případě duševního násilí vůči mně a pak – nedej Bože, aby soud omezil její právo v domě bydlet, být na dobu určitou, neboť v takovém případě bych si musel začít obstarávat domácnost sám, nehledě na další utrpení všeho druhu. Zde mě ovšem může uklidnit skutečnost, že soud takto rozhoduje zejména na návrh dotčeného manžela, což lze chápat tak, že se ho ten druhý nějakým způsobem dotknul. Zřejmě jeho těla, které není věcí, ani kdyby se jednalo pouze o jeho část. Nebo jeho ega, které není definováno.

Problém s postelí je snad vyřešen, vstávám tedy s pocitem jistého ulehčení, které je však hned vzápětí nahrazeno další katastrofickou vizí při pohledu z okna směrem k sousednímu domu. U společného plotu leží hromada listí zčásti pokrytá sněhem, na zahradě pobíhá náš smyslný nadaný živý tvor, užívající si fakt, že po letech přestal být věcí, a štěká, čímž dává najevo, že je schopen jednat s pečlivostí, která je s jeho psím stavem spojena, pokud jde o hlídání domu. Ačkoliv nejsem vlastníkem ani držitelem listnatého stromu, máme štěstí, že spadlé listí leží na našem pozemku, a tak si s ním můžeme dělat, co se nám zlíbí. Být listy javorové, uvaříme sirup, takto ještě netuším, co s nimi. I tak mám štěstí, stát v našem sousedství veřejný dům na veřejném statku, tak nemám klid ani plody, pokud by nějaké spadly.

Při pohledu k nebi si uvědomuji, že budu muset nově snášet užívání prostoru nad naším pozemkem, a tak nezabráním nízko letícím

rogalistům či dětským drakům, aby nám načuhovali do ložnice a rušili výše zmíněné právo držby, ledaže bych našel rozumný důvod, jak jim v tom zabránit. Úžasné ovšem je, že mohu od sousedů konečně požadovat, aby si upravili dům tak, aby nám na pozemek nepadal sníh nebo led. Dobře si vzpomínám, že nám tam vloni vítr z jejich střechy přivál to bílé nadělení alespoň dvakrát (zhruba 5 vrchovatých lopat sněhu, a pak dokonce kus ledu o velikosti hlavy malého sněhuláka), a spoléhám na budoucí judikaturu, která umožní odstranit jejich střechu již při druhém selhání přírody.

Zvláštní pozornost musím věnovat zahradě a rozhradě. První musím sekat, druhou ve formě plotu mohu užívat na naší straně až do poloviny její tloušťky. Co na tom, že jsem ji zaplatil celou sám, půlka nám musí stačit. Navíc při mé smůle jsem tam chtěl vybudovat strategická okénka, jimiž bych pozoroval sousedský život, jenže jak na potvoru přesně ve vybraných místech mě sousedé předešli a koukají nyní oni na nás! Nezbude tak než zasadit včelí úly a doufat, že včelí roj nevleť k sousedům celý, neboť ti by tak ještě navrch k němu získali vlastnické právo. Což by snad muselo být chápáno jako zjevné zneužití práva, nepoživající právní ochrany, doufám. Ostatně se zvířaty to není zdaleka jednoduché. Tak třeba ryba v rybníku se nepovažuje za zvíře bez pána. A já se celou dobu těšil, jak se jí ujmu. I jejich sestřiček a bratříčků. Nebo si představte, že zkroceně zvíře, které vlastník nestihá a které uteče, se stane zvířetem bez pána a na soukromém pozemku si ho může přivlastnit vlastník daného pozemku, na veřejném statku pak kdokoliv! Nevím jak kdo, ale já ta zvířata opravdu nestihám, kolikrát nestíhám ani práci. A i kdybych je chtěl tisíckrát stíhat, stejně je nedostihnu, přece nepoběžím např. za zdivočelým, byť částečně zkroceným divočkem, to přece musí každý pochopit, to se pak tvoří stádo, že? Stačí si stoupnout na veřejný statek (nechávat jako střechu statku) a čekat, až tam zkrocená zvířata přiběhnou. Po vytvoření stáda je ovšem nutné nastudovat právní režim nového celku.

Na to, že nový rok přinese mnoho změn, jsem byl připravován opravdu dlouho, ale netušil jsem, že bude jinak úplně všechno. Jdu se raději nasnídat, abych nepodleh panice. Ovšem cestou potkávám další zletilé osoby sdílející s námi obydlí a ty mě inspirují k úvahám dalším, výrazně hlubším. Memento mori! Už žádné tři skupiny dědiců, nyní máme šest tříd, odkazy, dědické smlouvy, náhradnictví při odkazech, pododkazy, závěry pozůstalosti a jiné lahůdky. Nechce se mi věřit, že se tou houštinou někdy proderu, a začínám přemýšlet o právní pomoci pro právníky. Měl jsem si platit pojištění právní ochrany, mohl jsem ušetřit! Lkaní mi ovšem nepomůže, jsem právník a musím něco vymyslet, ostatně za to jsem placen klienty, abych nacházel řešení jejich překérných situací! Samozřejmě mně chybí motivace k řešení vlastního problému v podobě honoráře, který bych mohl vyúčtovat, naneštěstí jsem zatím neslyšel o případu, kdy by právní pomoc sobě samému byla ze strany daňových orgánů považována alespoň za daňově uznatelný náklad, nicméně problém musím vyřešit tak či tak. Což se mi nakonec po určité dávce úsilí snad nakonec podařilo. K čemuž mi dopomohl NOZ!

Řešení je snadné, nechám si omezit svéprávnost, což bude jistě v mém zájmu, neboť jsem člověk, jehož se to týká, a tak splňuji požadavek NOZ. Budu muset být zhlédnut (asi se na mě někdo podívá), přitom ovšem budou nadále uznávána má práva a má osobní jedinečnost, spočívající patrně v mém dalším výkonu právnícké profese navzdory omezené svéprávnosti. V návrhu na omezení vlastní svéprávnosti samozřejmě navrhu jen jeho nejnutnější rozsah, zde konkrétně poskytování právní pomoci dle NOZ do doby, než si vše stihnu pořádně nastudovat, vědom si rizika, že bych to měl stihnout do tří let. A nejlepší na závěr – rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti mě nezabavuje práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života! Pro přehnaně skeptické se nabízí samozřejmě i jiná řešení, od toho tu my právníci jsme a nikdy se nevzdáváme, resp. vždy připravujeme další záchranné plány. Jen na-

mátkou – v nejhorším opustíme svá bydliště, nepodáme o sobě zprávy a nikomu nesdělíme, kde se budeme zdržovat. Při troše štěstí pak budeme prohlášeni za nezvěstné. Poslední variantou je poprosit někoho z blízkých o návrh na prohlášení smrti, pokud jsme trpěliví a jsme ochotni setrvat v nezvěstnosti alespoň pět let.

Shora uvedené způsoby budiž chápány jako prostředky, jak získat čas k hlubšímu pochopení NOZ, a kdo ještě není přesvědčen, že je zvládnutelné, nechť se řídí starým latinským rčením „bis vincit, qui se vincit in victoria“. Moudří rozumí, pilní naleznou, všem ostatním pohodlným – „dvakrát vítězí, kdo sám sebe přemůže ve vítězství“. ●

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát

Vejmelka & Wunsch, s. r. o.

 VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE